

ВИСНОВОК РЕЦЕНЗЕНТА

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Курабцева Максима Дмитровича «**Методика розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури**», поданого на здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура)

Актуальність теми виконаної роботи. Знижені показники здоров'я сучасних школярів зумовлюють недостатність їх рухових можливостей і, навпаки, низький рівень рухової підготовленості може негативно впливати на будову та функції організму учнів.

Вагомі перспективи для оптимізації змісту уроків фізичної культури, має диференційований підхід, що передбачає розподіл учнів одного віку і статі на однорідні за морфофункціональним станом підгрупи та планування оптимального рухового режиму школярів відповідно до певного критерію диференціації. Натепер у фізичному вихованні пріоритетним є комплексний критерій, яким є рівень соматичного здоров'я школярів.

З точки зору фізіології та біомеханіки сила є інтегральним показником, вона бере участь у виконанні будь-яких рухів та зумовлює прояв інших рухових здібностей. Вченими доведено, що під дією силових навантажень активізується ріст м'язів, знижується рівень жирової тканини в організмі, формується статура, виховуються вольові якості, підвищується фізична працездатність.

Період сприятливого розвитку силових якостей припадає на юнацький вік. Можливість широкого вибору засобів і методів розвитку силових здібностей з урахуванням інтересів старшокласників під час планування змісту рухової діяльності на уроках фізичної культури дозволяє застосовувати фізичні вправи силової спрямованості з учнями різного рівня здоров'я і підготовленості та зумовлює актуальність теми дослідження.

Ступінь обґрунтованості результатів дослідження, їхня вірогідність і новизна. Високий рівень обґрунтованості провідних теоретико-методичних положень, достовірності визначених результатів та правомірності сформульованих висновків дослідження забезпечується достатньою кількістю сучасних вітчизняних та зарубіжних інформаційних джерел, застосуванням адекватних емпіричних та математико-статистичних методів, достатньою кількістю вибірки учнів. Автором вперше теоретично обґрунтовано фізичні та фізіологічні, мотиваційні та адаптаційні передумови силової підготовки учнів старших класів різного рівня соматичного здоров'я; виявлено статеві особливості взаємодії показників здоров'я та силових тестів в учнів старших класів і на цій основі розроблено методику розвитку силових здатностей на уроках фізичної культури з урахуванням рівня соматичного здоров'я школярів; удосконалено зміст інваріантної складової навчальної програми з фізичної

культури (загальна фізична підготовка) і педагогічного контролю під час застосування силових вправ на уроках фізичної культури учнів старших класів різного рівня соматичного здоров'я.

Повнота викладу основних результатів дослідження в опублікованих роботах. Основний зміст роботи повною мірою викладено у достатній кількості публікацій (одноосібних) у фахових наукових виданнях, зокрема таких, а також у матеріалах конференцій різного рівня.

Рекомендації з використання результатів дослідження. Провідні теоретико-методичні положення та отримані результати дисертаційного дослідження мають важливе значення для підвищення ефективності фізичного виховання учнів старшої школи на основі диференційованого підходу. Загалом дисертація свідчить про належний рівень підготовки здобувача, досконале володіння ним критичним мисленням, сучасними науковими методами, творчим підходом до обраної проблематики, що дозволило з'ясувати стан її розробленості у сучасній педагогічній теорії та практиці, визначити алгоритм та шляхи реалізації дослідницьких завдань.

Оцінка змісту дисертації та її завершеність. Детальне ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи дає підстави стверджувати, що проведене дослідження вирізняється фундаментальністю та ґрунтовністю, у ньому вдало інтегровані біологічні, фізіологічні та педагогічні аспекти проблеми, математично підтверджено взаємозв'язок соматичного здоров'я та силових здатностей, обґрунтовано рівень здоров'я як критерій диференціації силових навантажень. Дисертація складається з трьох розділів, зміст яких логічно віддзеркалює всі етапи науково-педагогічного пошуку, створюючи повне уявлення про фізичні та фізіологічні, мотиваційні та адаптаційні передумови, методику розвитку силових здатностей старшокласників різного рівня соматичного здоров'я та педагогічні умови її реалізації.

Стиль та мова викладених результатів дослідження. Виклад матеріалів дисертаційної роботи характеризується науковим стилем. Зміст дисертації видається логічним та добре структурованим, про що свідчать узагальнення основних теоретико-методичних положень і сформульованих висновків, а також наочний супровід, представлений в таблицях і рисунках.

Дотримання академічної доброчесності. Дослідження викладене з дотриманням правил академічної доброчесності, посилання на наукові джерела оформлені належним чином.

Зауваження і недоліки роботи. Поряд з загальною позитивною оцінкою дисертаційної роботи виникли дискусійні питання та зауваження до її змісту з відповідними рекомендаціями щодо їх усунення:

1. Анотацію роботи варто скоротити відповідно до вимог (обсяг анотації становить 0,2-0,3 авторських аркуша, що відповідає 5-7 сторінок).

2. Відповідно до загальноприйнятої структури дисертаційних робіт зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) підрозділи 3.1-3.5 слід було б перенести до 2 розділу, назвавши його відповідно: Наукове обґрунтування та розробка методики розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури.

3. У вступі та 1 розділі бажано було обґрунтувати, чому саме розвиток силових здатностей учнів саме старшого шкільного віку обрано у якості предмету дослідження.

4. Бажано, щоб кількість пунктів у висновках до розділів відповідала кількості підрозділів.

5. Комплекси вправ та рухливі ігри для силової підготовки старшокласників, подані у тексті роботи, бажано перенести до додатків.

6. Запропоновані автором критерії оцінювання силових здатностей школярів бажано виділити в окремий підрозділ або включити їх у назву підрозділу, а також представити у завданнях дослідження.

7. Загальні висновки роботи варто переструктурувати, вони мають чітко відповідати завданням дослідження.

Загальні висновки. Викладені зауваження мають суб'єктивний характер, не є принциповими і не знижують загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження. Викладене дозволяє вважати дисертаційну роботу Курабцева Максима Дмитровича «Методика розвитку силових здатностей старшокласників різного соматичного здоров'я на уроках фізичної культури», подану на здобуття ступеня вищої освіти доктор філософії з галузі знань 01 Освіта / педагогіка зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура) самостійно виконаною та завершеною науковою працею. Рецензоване дисертаційне дослідження за своїм змістом, обґрунтованістю провідних наукових положень та новизною отриманих результатів відповідає вимогам чинного Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затведеного Постановою №44 від 12 січня 2022 р. (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 341 від 21.03.2022 р., № 502 від 19.05.2023 р., № 507 від 03.05.2024 р.) і може бути рекомендованою до захисту на разовій спеціалізованій вченій раді зі спеціальності 014 Середня освіта (фізична культура).

РЕЦЕНЗЕНТ:

кандидат педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри теорії та методики
фізичного виховання

Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

Підпис: Дьоміної Івасюк
засвідчую пр. спеціаліст *Івасюк* *І. Дьоміної*

Жанна ДЬОМІНА

І. Ушагенко